

THÔNG TIN HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

Hội thảo khoa học “Những vấn đề mới trong nghiên cứu và giảng dạy văn học từ tầm nhìn đến hiện đại”

Ngày 19/9/2023 tại Hà Nội, Viện Văn học thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề “Những vấn đề mới trong nghiên cứu và giảng dạy văn học từ tầm nhìn đến hiện đại”, là một trong chuỗi hoạt động chào mừng Kỷ niệm 70 năm ngày thành lập Viện Văn học, cũng là dịp kỷ niệm 70 năm ngày thành lập Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam. Tham dự Hội thảo có lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, đồng đạo các nhà khoa học đến từ Viện Văn học cùng nhiều chuyên gia, nhà khoa học đến từ các cơ quan nghiên cứu, trường đại học, các cơ quan thông tấn báo chí.

Theo các đại biểu, từ năm 1986 đến nay, rất nhiều lý thuyết văn học được giới thiệu, du nhập vào Việt Nam. Đây vừa là kết quả của sự đổi mới cơ chế tiếp nhận, đổi mới tư duy, vừa là tiền đề góp phần hình thành bộ khung tri thức mới, tầm nhìn mới về văn học, thúc đẩy việc tư duy lại nhiều vấn đề văn học, đánh giá, lý giải lại nhiều hiện tượng chưa được nhìn nhận thỏa đáng, hợp lý trong lịch sử; định hình cách hình dung về văn học, kiến tạo các giá trị văn học trước những cơ hội, thách thức của hiện tại và tương lai. Có hàng loạt vấn đề đã và đang đặt ra như: Hoạt động sáng tác, nghiên cứu, giảng dạy, tiếp nhận văn học cần chuyển động như thế nào từ tầm nhìn hiện đại? Từ tầm nhìn đó, văn học được mô tả và có vị trí, giá trị ra sao trong đời sống? Định hướng phát triển văn học ra sao từ tầm nhìn của các nhà khoa học, nhà quản lý, nhà sư phạm? Nghiên cứu và giảng dạy văn học hướng đến điều gì?...

Nhằm hướng đến lý giải những vấn đề này, Hội thảo là dịp để các nhà khoa học công bố và chia sẻ những thành quả nghiên cứu khoa học mới; định hướng cho sự phát triển của hoạt động nghiên cứu, giảng dạy văn học thời gian tới từ nền tảng tri thức khoa học xã hội và nhân văn hiện đại.

71 tham luận gửi đến Hội thảo tập trung vào một số chủ đề lớn gồm: (i) Nhận diện sự hình thành và thay đổi các hệ hình tri thức khoa học xã hội và nhân văn hiện đại trên thế giới, từ đó xác định các tầm nhìn hiện đại về văn học, xác định các mô hình nghiên cứu và giảng dạy có tính phổ biến, mới mẻ; (ii) Làm rõ những vấn đề mới (về phương pháp tiếp cận, về việc đánh giá những hiện tượng văn học mới, về các di sản văn học...) trong nghiên cứu văn học; (iii) Trên cơ sở tổng kết những thành tựu, kinh nghiệm nghiên cứu văn học trước năm 1986, định hướng nghiên cứu văn học ở Việt Nam trong bối cảnh mới; (iv) Phân tích, đánh giá, lý giải mối quan hệ giữa nghiên cứu văn học ở Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam với thực tiễn giảng dạy ở các trường đại học, giữa nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng; chỉ ra tính tích cực và sự tương thích của các lý thuyết, phương pháp tiếp cận đối với thực tiễn văn học dân tộc và sự ảnh hưởng của các thành tựu nghiên cứu lý luận, phê bình, văn học sử hiện đại đối với việc hình thành các tri thức văn học mới, việc xây dựng các chương trình ngữ văn, đào tạo văn học trong nhà trường; (v) Vấn đề đổi mới giảng dạy và đào tạo văn học trong nhà trường trong bối cảnh mới và từ các hệ hình tri thức mới, làm rõ những cơ hội và thách thức đối với việc giảng dạy văn học; tổng hợp kinh nghiệm đọc, dạy văn học của các quốc gia và hướng vận dụng vào thực tiễn Việt Nam.

HOÀI PHÚC